

Številka: 450-02-2/2022/4
Ljubljana, 9. 5. 2022

EPA 2639-VIII

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji 11. 5. 2022, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), sprejel naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delu Državne revizijske komisije za leto 2021

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o delu Državne revizijske komisije za leto 2021 (v nadaljevanju: poročilo o delu za 2021), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija).

Državna revizijska komisija je 2021 prejela 243 vlog - v glavnem zahtevkov za revizijo, manjši delež pa so predstavljale ostale vloge. Število vlog je bilo primerljivo s prejšnjimi leti. Leta 2021 je bilo rešenih 243 vlog, pri čemer so nekatere vloge na Državno revizijsko komisijo prispеле že 2020. Leta 2021 je bilo tako rešenih 197 zahtevkov za revizijo, 16 pritožb in 30 ostalih vlog. Izmed 243 prejetih vlog se jih je 77 nanašalo na fazo postopka pred odločitvijo naročnika o oddaji naročila, 166 zahtevkov za revizijo pa na fazo postopka po sprejemu odločitve naročnika o oddaji javnega naročila. Med rešenimi vlogami glede na vrsto predmeta so 2021 prevladovale vloge, ki so bile vložene v zvezi z javnimi naročili, katerih predmet je bilo blago, vrednostno pa je bilo najpomembnejše področje gradenj. Vrednost teh naročil je znašala 1,3 milijarde evrov.

Državna revizijska komisija na mesec v povprečju reši 20 vlog, kar pomeni približno 1 vlogo na vsak delovni dan. Glede na število prejetih vlog obremenitve delovnega procesa niso enake v vseh mesecih. Tako je 2021 največ vlog prispelo februarja, maja in julija, največ zadev pa je bilo rešenih avgusta in septembra. Zahtevke za revizijo se v povprečju reši v 27 delovnih dneh, rok pa začne teči od prejema prvega dokumenta, ki ga v zvezi z zadevo prejme Državna revizijska komisija. Pritožbe se v povprečju reši v 14 delovnih dneh, predloge vlagateljev za zadržanje postopka javnega naročanja v povprečju v 3 delovnih dneh, predloge naročnika, da se ali dovoli sklenitev pogodbe ali ustavi postopek, pa v povprečju v 11 delovnih dneh. Čas reševanja vlog je primerljiv s časom reševanja vlog iz prejšnjih let ali je zdaj celo krajši.

Državni svet se je seznanil, da je bila skupna vrednost javnih naročil, v zvezi s katerimi je Državna revizijska komisija reševala zahteve za revizijo 2021, 3 milijarde evrov, kar je dvakrat več od skupne vrednosti javnih naročil, v zvezi s katerimi je

reševala zahteve za revizijo 2020. V primerjavi z 2019 pa je bila vsota v 2021 nižja. Izmed vlog, ki jih je Državna revizijska komisija prejela 2021, se je 45 (19 %) zahtevkov za revizijo nanašalo na oddajo javnih naročil, ki so bila sofinancirana iz sredstev Evropske unije, delež pa je primerljiv z deležem 2020.

S strani Državne revizijske komisije so bile Državnemu svetu predstavljene tudi vrste odločitev, ki jih le-ta sprejema. Izmed 243 rešenih vlog je Državna revizijska komisija zavrnila 132 zahtevkov za revizijo in drugih vlog, vlagatelji pa so vsaj delno uspeli v 82 primerih zahtevkov za revizijo. V ostalih 29 primerih je Državna revizijska komisija postopek ustavila, ker je bil postopek za revizijo umaknjen, ali pa je vlogo zavrgla, ker niso bile izpolnjene procesne predpostavke. V 4 primerih pa je Državna revizijska komisija ugotovila utemeljenost zahtevka za revizijo.

Državni svet je bil seznanjen, da so stranke revizijskega in predrevizijskega postopka, ki lahko vložijo zahteve za revizijo, tudi zagovorniki javnega interesa. Te ustanove so: Računsko sodišče, Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence in Komisija za preprečevanje korupcije. Državna revizijska komisija pozdravlja trend naraščanja teh zahtevkov (2019 – 2 zahtevka; 2020 – 2 zahtevka; 2021 – 4 zahtevki).

Okrajno sodišče v Ljubljani, ki je pristojno za obravnavo prekrškov, je 2021 na podlagi obdolžilnih predlogov, ki jih je vložila Državna revizijska komisija, izreklo globe v skupni vrednosti približno 400.000 evrov. Izrečenih je bilo še 11 opominov in 9 stranskih sankcij izločitve iz postopkov javnega naročanja.

Državni svet je bil seznanjen, da je 1. januarja 2021 postala obvezna uporaba portala eRevizija, kar pomeni, da predrevizijski in revizijski postopek v celoti potekata izključno elektronsko. Na ta način je lahko za naročnika celoten postopek javnega naročila digitaliziran, kar je izjemno redko v EU. Portal eRevizija uspešno deluje in 2021 ni bilo niti enega dne, ko portal ne bi deloval.

Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) je bil v 2021 noveliran dvakrat, z novelama B in C, kar pa na delo Državne revizijske komisije v 2021 še ni vplivalo, ker nobena od novel še ni stopila v veljavo.

Državni svet je v zvezi z vprašanjem, ali obstajajo natančnejši podatki o številu revizijskih postopkov, ki so bili sproženi v zvezi z javnimi naročili za prehrano v vrtcih in izobraževalnih ustanovah, glede na to, da se v javnosti pojavlja vedno več pobud, da bi morale vzgojno-izobraževalne ustanove javna naročila za prehrano usmeriti v naročila lokalno pridelane hrane, ki pa je dražja in je zato težje zadostiti pogoju najnižje cene pri izboru ponudnika, prejel pojasnilo, da Državna revizijska komisija revizij, ki bi se nanašale posebej na vrtce in izobraževalne ustanove, ne vodi, saj ta segment sodi v kategorijo javnih naročil v javnih zavodih.

Državni svet je bil dodatno seznanjen, da je leta 2021 začela veljati zakonodajna novost, ki jo prinaša novela Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN-C) in omogoča, da se zoper nekatere odločitve Državne revizijske komisije pri Upravnem sodišču s sedežem v Ljubljani lahko vložijo ugotovitveno tožbo v upravnem sporu. V 2021 je bilo vloženih le 6 takšnih tožb. Za napovedovanje morebitnih trendov te zakonodajne novosti je enoletno obdobje še

prekratko, prav tako še ni mogoče ugotavljati, ali je takšno pravno varstvo učinkovito. V 2 primerih sta bili tožbi še pred narokom umaknjeni, 2 tožbi sta bili na sodišču zavrtnjeni, v 1 tožbi je bila ugotovljena delna nezakonitost sklepa Državne revizijske komisije, 1 postopek pa še traja.

Državni svet se je seznanil, da je Upravno sodišče po zakonu dolžno izdati ugotovitveno sodbo v roku 4 mesecev in vse odločitve sodišča so bile v vseh ugotovitvenih tožbah v 2021 izdane zelo hitro, kar pomeni, da ni bilo velikih časovnih zamikov. Državni svet je bil s strani predstavnika Državne revizijske komisije prav tako seznanjen, da naročnik, ne glede na vloženo ugotovitveno tožbo na Upravnem sodišču, lahko sklene pogodbo in se ta lahko izvaja ali celo realizira, medtem ko postopki na sodišču še tečejo.

Glede pristojnosti Upravnega sodišče v Ljubljani v primeru sproženih ugotovitvenih tožb v upravnem sporu, če se zahtevki za revizijo nanašajo na oddajo javnih naročil, ki so bila sofinancirana iz sredstev Evropske unije, je bil Državni svet seznanjen, da javna naročila, ki se sofinancirajo iz sredstev Evropske unije, Državna revizijska komisija obravnava prednostno. Ugotovitvene tožbe zoper odločitev Državne revizijske komisije pa se tudi v takšnih primerih vložijo na Upravno sodišče v Ljubljani, saj so vsi postopki in roki enaki, ne glede na izvor sredstev za financiranje oziroma sofinanciranje javnih naročil.

Državni svet ugotavlja, da je Državna revizijska komisija tudi prekrškovni organ in da je bilo 2021 obravnavanih 242 prekrškovnih zadev, kar je več kot 2020, rešenih pa je bilo 81 prekrškovnih zadev. Skupno število opravljenih zaključnih dejanj v rešenih 81 zadevah je bilo 113, od tega je bilo na sodišče vloženi 51 obdolžilnih predlogov, 5 odločb o prekršku, 53 odločitev v obliki uradnega zaznamka in 2 opozorili.

Državni svet je bil seznanjen, da je najpogosteje obravnavan prekršek na strani naročnika oddaja naročila brez izvedbe ustreznega postopka, sledijo pa podaja neresnične izjave oziroma dokazila ponudnika in drobljenje javnih naročil z namenom izogibanja izvedbi postopka javnega naročila. Pri tem je težko oceniti, v kolikšni meri do kršitev postopkov javnega naročanja še vedno prihaja zaradi pomanjkanje znanja in v koliko primerih gre za zavestno odločitev naročnikov. Po mnenju predstavnika Državne revizijske komisije zakonodaja na področju javnega naročanja vendarle ni tako zapletena, da naročniki ne bi vedeli, katero vrsto postopka morajo uporabiti za posamezno javno naročilo, prav tako pa so mejne vrednosti transparentno objavljene, medtem ko gre v primeru drobljenja javnih naročil za zavestno odločitev z namenom izogibanja izvedbi postopkov javnega naročila.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen predsednik Komisije za državno ureditev Rajko Fajt.